

Ètica de la docència.

Inspira amb el teu exemple

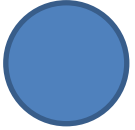
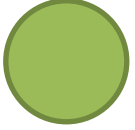
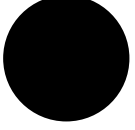

Respectem l'autonomia del pacient?

Sílvia Zamora Mestre
Metgessa de família
EAP Dreta de l'Eixample
UDACEBA

Què en penses del desenvolupament d'aquesta consulta?

- La consulta s'ha resolt satisfactòriament. El nostre CAP és docent. Els pacients han de col·laborar en la formació dels residents , doncs són els professionals sanitaris del futur. El bé comú preval sobre els propis interessos.
- La consulta no s'ha resolt satisfactòriament. No s'ha respectat la intimitat/confidencialitat de la pacient ni s'ha obtingut el seu consentiment a ser atesa per la resident. El tutor hauria d'haver previst la situació.
- La consulta s'ha resolt satisfactòriament. La resident s'ha presentat i per tant ha obtingut el consentiment de la pacient per atendre-la. El tutor s'ha esforçat per cedir el protagonisme a la resident. El tutor ha ofert a la pacient tornar amb la filla.
- La consulta no s'ha resolt satisfactòriament. La pacient no ha col·laborat en la docència. Caldrà parlar amb ella sobre aixó en la propera visita.

Dubtes

Cal presentar al resident com a metge en període de formació?

Cal que els pacients donin el seu consentiment a ser atesos per residents?

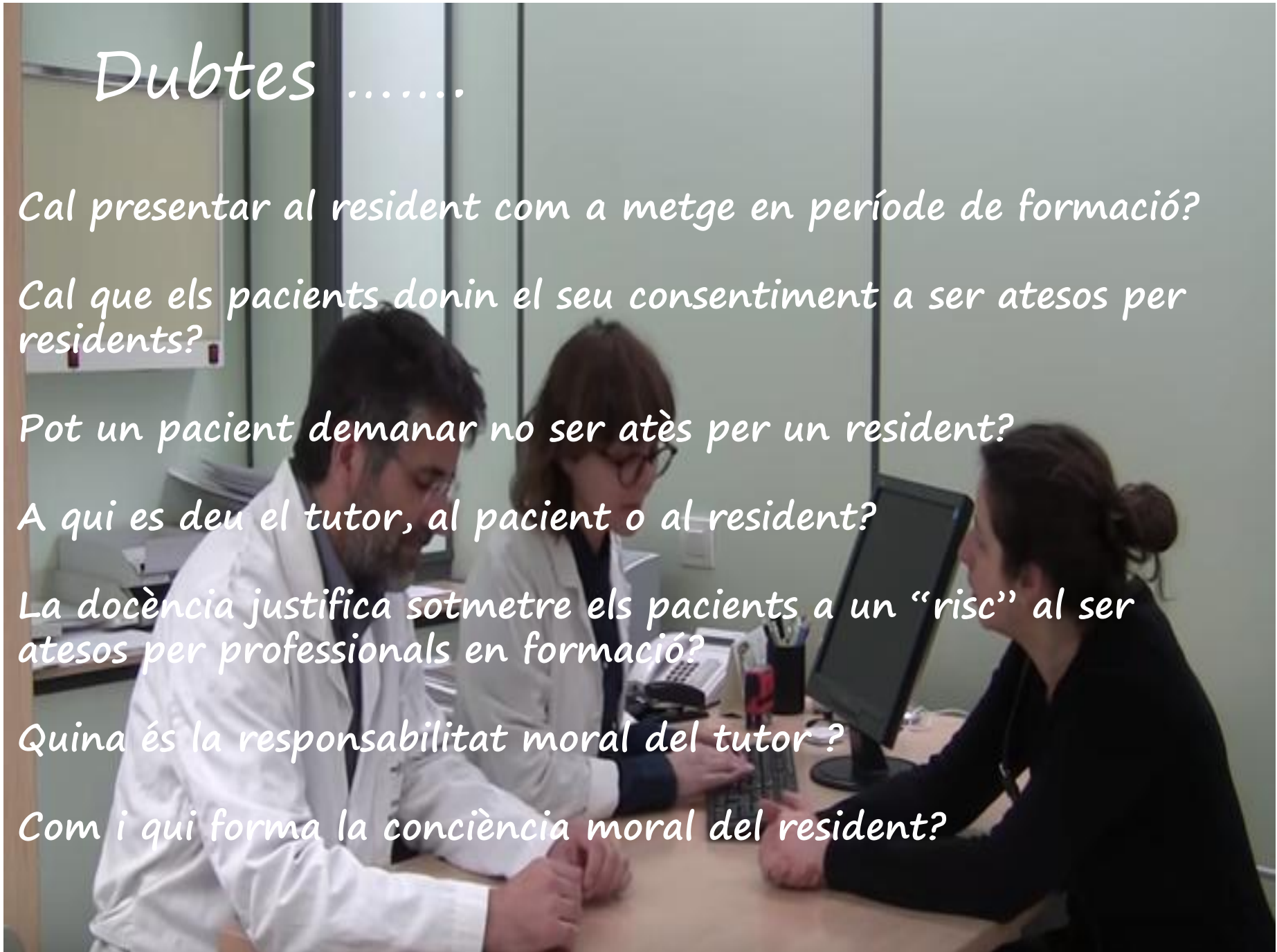
Pot un pacient demanar no ser atès per un resident?

A qui es deu el tutor, al pacient o al resident?

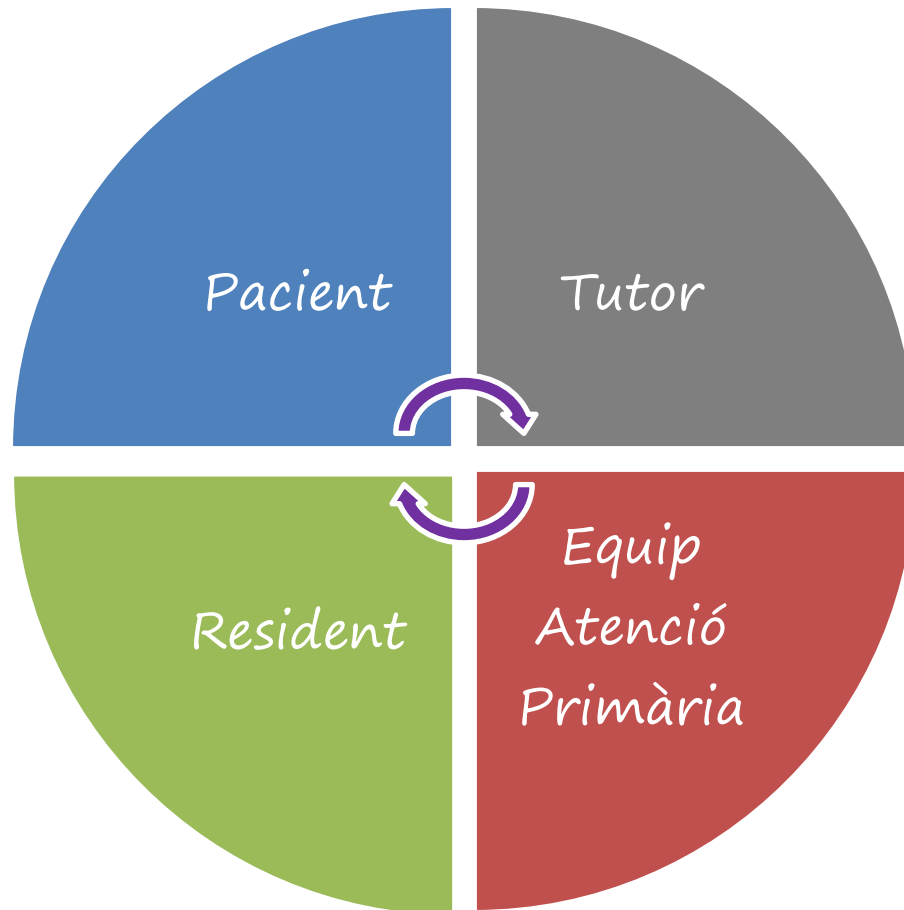
La docència justifica sotmetre els pacients a un "risc" al ser atesos per professionals en formació?

Quina és la responsabilitat moral del tutor ?

Com i qui forma la consciència moral del resident?

Actors en l'entorn clínic docent

Autonomia del pacient al llarg de l'història

Jurament hipocràtic- anys 70:

Pacient (en situació de fragilitat 2ª malaltia) en mans del metge (posseïdor dels coneixements per curar-lo, salvar-lo).

Principi ètic hipocràtic: "primum non nocere".

Anys 70-80:

Cartes drets dels pacients (1982 Catalunya), no llei.

Informe Belmont 1979: criteris que haurien de guiar l'experimentació amb éssers humans.

Principis Ètics Bàsics:

-respecte envers les persones: Autonomia

-Beneficència

-Justícia

Principis d'ètica 1979. Beauchamp i Childress: aplicació dels principis ètics a l'assistència. Afegeixen la No Maleficència.

Finals SXX-principis SXXI:

Es formulen els drets dels pacients en la pròpia Llei

Llei general de sanitat 1986

Llei 21/2000 parlament de Catalunya sobre Dret a la informació, autonomia dels pacients i documentació clínica.

Què és l'autonomia del pacient?

Autonomia: “ autos” (propi) “nomos “(regla)

Capacitat de l'ésser humà de desenvolupar una representació dels objectius de la seva vida i dels mitjans per aconseguir-los i d'obrar sense constricció exterior, d'acord amb la seva representació.

Usuari de salut = Agent moral autònom= llibertat de decidir en totes les situacions relacionades amb la seva salut.

Consentiment informat:

Informar del que fem i perquè ho fem per obtenir un assentiment informat.

3 elements fonamentals:

- Informació
- Comprensió
- Constatació de la comprensió i Voluntarietat

Consentiment

Ciutadania > La salut de la A a la Z > C > Consentiment informat

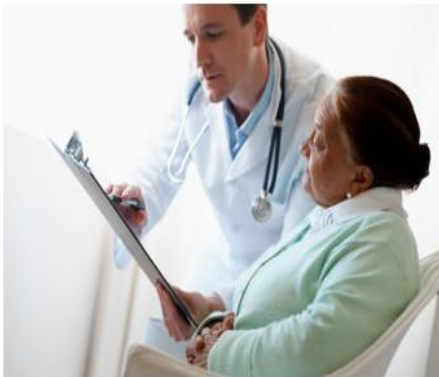
La salut de la A a la Z

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Consentiment informat

Descripció Contingut del document Sabíeu que Més informació

Descripció

El consentiment informat és la conformitat lliure, voluntària i conscient d'un pacient, manifestada en ple ús de les seves facultats i després de rebre la informació adequada, perquè tingui lloc una actuació que afecta la seva salut.

El consentiment informat es dona verbalment per regla general. Aquest consentiment s'ha de donar per escrit en els casos d'intervencions quirúrgiques, procediments diagnòstics invasius i, en general, quan es duen a terme procediments que comporten riscos i inconvenients notoris i previsibles, susceptibles de repercutir en la salut del pacient.

Qui informa i a qui?

El metge o metgessa responsable del pacient és qui l'ha d'informar. Tanmateix, quan el pacient manifesta expressament que no vol ser informat caldrà respectar la seva voluntat i fer-ho constar documentalment.

La persona titular de la informació és el mateix pacient. Ara bé, hi ha casos en què també s'informarà les persones que hi estan vinculades, per raons familiars o de fet, en la mesura que el pacient ho permeti de manera expressa o tàcita.

Qui dona el consentiment?

El pacient és qui dona el consentiment, però l'hauran de donar els seus representants, familiars o persones vinculades:

El sistema habitual d'educació mèdica, en la que els residents participen de l'assistència als pacients, sovint sense el seu consentiment, pot exposar a aquests pacients a riscos físics, psicològics?

La pacient, la seva autonomia i la docència

RISC

Renúncia
confidencialitat/intimitat

Renúncia atenció longitudinal

Desconeix qualificació /
experiència de qui l'atén

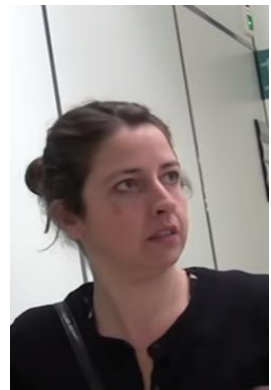
Assumeix un risc al ser atès per
un professional en formació

BENEFICI

La presència del resident aporta
una nova mirada i revisió de
l'historial del pacient.

Contribueix al bé comú: formació
dels professionals del futur

La seva col·laboració és
imprescindible:
part integral de l'educació mèdica

La pacient, la seva autonomia i la docència

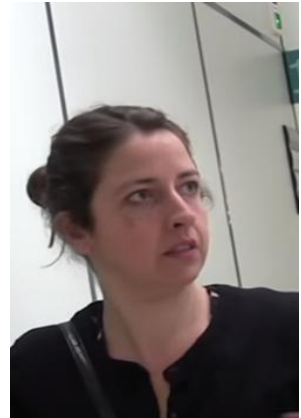
Dubtes

Cal avisar els pacients quan el resident passarà la consulta?

Té dret el pacient a triar ser atès pel tutor? Quan el pacient es nega a ser atès pel resident: conflicte autonomia i beneficència vs justícia

El fet que el metge de família del pacient sigui tutor, perjudica el pacient?
En un mateix centre hi ha metges tutors i metges no tutors: principi justícia

Podem usar el pacient pel fi de la docència sense el seu consentiment?

La pacient, la seva autonomia i la docència

La participació dels residents en l'atenció dels pacients és una part integral de l'educació mèdica.

La col.laboració del pacient en la docència és necessària per aconseguir un objectiu del qual es beneficia la societat en conjunt, no l'individu (potser si, potser no)

No podem usar al pacient pel fi de la docència sense el seu consentiment. La participació dels pacients en la docència ha de ser voluntària

El pacient no pot consentir, si no rep informació del tutor o del mateix resident.

El centres han d'informar que són docents

Cal respectar el pacient que es nega a ser atès per un resident.
(Conflicte entre principis autonomia beneficència vs justícia)

Gran part dels pacients col.laboren en la docència: Altruisme.

La resident, la docència i els pacients

El metges en formació necessiten atendre pacients per millorar les seves habilitats clíniques.

L'educació del resident està dirigida a proporcionar beneficis a la societat: els professionals que tindran cura de la nostra salut els propers 40 anys.

Deures del resident

Realitzar tot el programa de formació sense compatibilitzar-ho amb altres feines.

Formar-se.

Conèixer i complir les normes i reglaments de funcionament de les institucions on treballen (drets dels pacients).

Usar racionalment els recursos que té a l'abast.

Prestar personalment les tasques assistencials que estableix el programa formatiu i l'organització del centre.

La resident, la docència i els pacients

Drets dels residents:

Conèixer el programa de formació.

Assignació d'un tutor.

Rebre formació teòrico-pràctica per arribar a ser un professional autònom.

Saber quins professionals té a l'abast per demanar ajuda quan calgui.

A ser informat de les seves obligacions, funcions, etc...i com serà avaluat.

Participar en activitats docents investigació, de gestió i assistencials.

Avaluació objectiva.

Tenir representants en la comissió de docència.

Exercir la seva professió amb un nivell progressiu de responsabilitat

La resident, la docència i els pacients

El resident ha de valorar i agrair la participació del pacient en la seva formació.

El resident ha de respectar l'autonomia del pacient:

- Presentar-se com a professional en formació*
- Respectar que el pacient triï ser atès pel tutor*

La primera lleialtat del resident ha de ser el pacient (no maleficència).

El paper del resident com a exemple per estudiants i altres residents "petits".

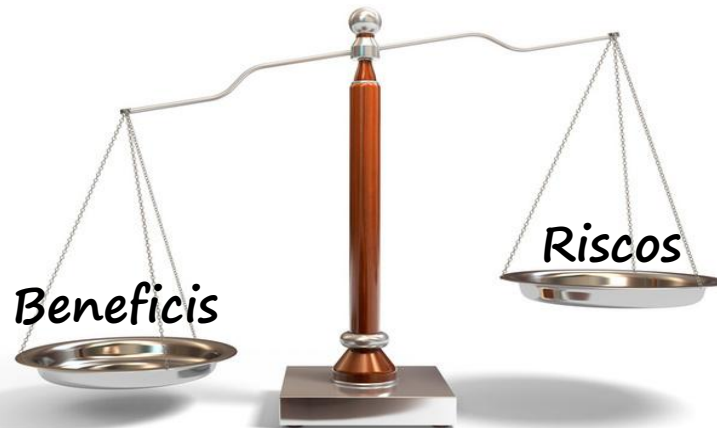
El tutor, entre el pacient i la resident

Protegir els drets dels pacients: L'atenció

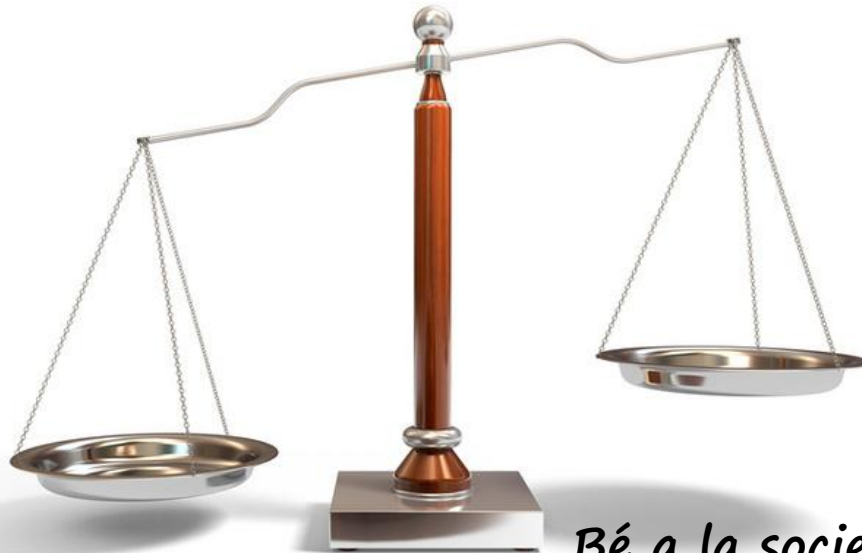
- Responsable moral de l'atenció que rebí el pacient
- Protegir la cura dels seus pacients (no maleficència).
- Informar adequadament als pacients sobre qui l'atén (autonomia)

Protegir els drets del resident: Formació

- Planificar i col·laborar en la formació dels residents.
- Mantenir les seves competències en la pràctica clínica i metodologia docent.
- Supervisió dels resident.
- Compromís amb la societat: formació professionals dels futur

El tutor i el balanç beneficis-riscos

*Respecte a l'autonomia del pacient
No maleficència
Potencial benefici pel pacient*

*Bé a la societat
Formació un bon metge de família*

El tutor, el pacient i la resident

La primera lleialtat del metge (tutor i resident) és el pacient.

Abans de demanar la participació del pacient, avaluar el balanç beneficis-riscos.

El tutor ha de ser capaç de trasmetre (a part de coneixements) valors professionals i bones actituds envers els pacients, ensenyar amb l'exemple (inspirar)

Raó de ser de la docència: formar un professional autònom que arribi a ser un bon metge de família

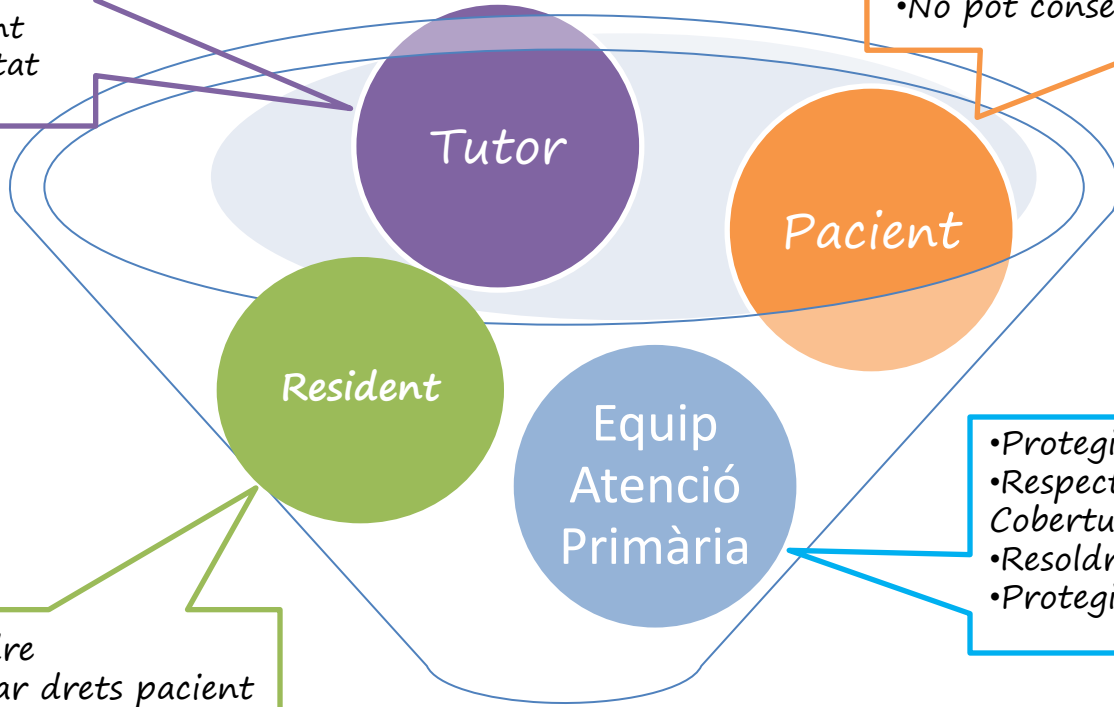
- Bons coneixements mèdics i científics
- Respecte envers els pacients i companys
- Valors professionals adequats

Importància docent de l'exemple del tutor en l'adquisició de valors i en la construcció de la consciència moral del resident.

- Protegir drets pacient (autonomia, confidencialitat)
- Protecció drets residents
- Supervisió resident
- Compromís societat

- Assumeix un risc
- Renúncia confidencialitat/intimitat
- Desconeix qualificació/experiència de qui l'atén
- No pot consentir, si no rep informació

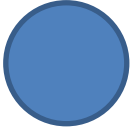
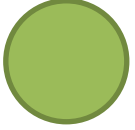
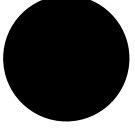

- Protegir drets pacient
- Respectar autonomia pacient
- Cobertura necessitats assistencials
- Resoldre incidències
- Protegir drets resident

- Dret a aprendre
- Deure respectar drets pacient
- Deure de realitzar tasca assistencial progressivament

Conflictes relació resident –pacient que generen dubtes...

Que en penses del desenvolupament d'aquesta consulta?

- La consulta s'ha resolt satisfactòriament. El nostre CAP és docent. Els pacients han de col·laborar en la formació dels residents , doncs són els professionals sanitaris del futur. El pacients han d'entendre que el bé comú preval sobre els seus propis interessos.
- La consulta no s'ha resolt satisfactòriament. No s'ha respectat la intimitat/confidencialitat de la pacient ni s'ha obtingut el seu consentiment a ser atesa per la resident. El tutor hauria d'haver previst la situació.
- La consulta s'ha resolt satisfactòriament. La resident s'ha presentat i per tant ha obtingut el consentiment de la pacient per atendre-la. El tutor s'ha esforçat per cedir el protagonisme a la resident. El tutor ha ofert a la pacient tornar amb la filla.
- La consulta no s'ha resolt satisfactòriament. La pacient no ha col·laborat en la docència. Caldrà parlar amb ella sobre aixó en la propera visita.

Recomanacions

- La primera lleialtat del tutor i del resident ha de ser envers la bona atenció al pacient.
- En docència, cal assegurar tant el respecte a l'autonomia del pacient com la justa formació en benefici de la comunitat.
- No podem usar al pacient pel fi de la docència sense el seu consentiment.
- Cal respectar la decisió del pacient sobre si vol ser atès o no pel resident.
- L'altruisme és el valor predominant entre els pacients envers la docència.
- El tutor ha de ser conscient del valor docent del seu exemple.